

چکیده مقالات

چهارمین کنگره تاریخ دانان ایران

(آینده رشته تاریخ در ایران)

۱ و ۲ آذرماه ۱۳۹۶

دانشگاه فردوسی مشهد
دانشکده ادبیات و علوم انسانی دکتر علی شریعتی

بازنگری در برنامه‌های درسی و ایجاد رشته‌های جدید به مثابه راهکارهای کارآمدسازی رشته تاریخ

جواد عباسی

دانشیار گروه تاریخ دانشگاه فردوسی مشهد

چکیده

امروزه کاربردی و به‌روز کردن آموزش‌های دانشگاهی تبدیل به یکی از دغدغه‌های مراکز علمی - پژوهشی در سرتاسر جهان شده است. در این بین رشته‌های علوم انسانی به طور عام و رشته‌هایی چون تاریخ به طور خاص بیشتر در معرض پرسش و نیاز به بازنگری هستند. این نیاز خود برخاسته از تحول در ابزارها و منابع آموزشی و پژوهشی همچون ورود فناوری‌های نوین و نیز نیاز به کارآمدتر کردن دانش‌آموختگان برای ورود به بازار کار یا به عبارتی کاربردی‌تر کردن آموزش‌های تخصصی است. نگاهی به برنامه‌های درسی موجود در رشته تاریخ در ایران و مقایسه آن با دیگر کشورها نشان از فاصله‌ای قابل توجه در این زمینه یعنی به‌روز و کاربردی بودن برنامه‌های درسی را نشان می‌دهد. اختیاری که از برنامه‌های در دست اجرا (همچون تخصصی کردن دوره کارشناسی) می‌رسد نیز چندان امیدوارکننده نیست. در این مقاله کوشش می‌شود بر مبنای یک تجربه پژوهشی از بازنگری در برنامه درسی دوره کارشناسی ارشد تاریخ ایران اسلامی در دانشگاه فردوسی مشهد و نیز بررسی برنامه درسی دوره کارشناسی ارشد رشته «تاریخ برای عموم» (Public History) در دانشگاه اوتساریوی غربی در کانادا تصویری از جدی بودن نیاز به بازنگری در برنامه‌های درسی ارائه شود. همچنین ایجاد رشته - گرایش‌های جدید همچون «تاریخ علم»، «آموزش تاریخ»، «تاریخ خانواده‌گی» و «تاریخ شفاهی و آرشیوی» به عنوان یک راهکار مدنظر قرار گرفته است.

واژه‌های کلیدی: کارآمدسازی تاریخ، برنامه‌ریزی درسی، بازنگری آموزشی، آموزش تاریخ، رشته‌های

جدید.